

Kurt Sannen

De eigenaar van natuurboerderij Het Bolhuis uit Molenstede bij Diest won in 2010 de Bio Award. Kurt Sannen bouwt bruggen tussen landbouw en natuur.

Activiteiten:	natuurboerderij en ecotoerisme
Ras:	Kempisch roodbont
Fokdoel:	dubbeldoelras als zoogvee
Aantal:	21 moederdieren

Als ik spreek voor een boerenpubliek over natuurbehoud, komt het schuim op hun lippen. Als ik natuurbeheerders toespreek over landbouw beginnen ook zij te schuimen', zegt Kurt Sannen van Natuurboerderij Bolhuis bloedserieus. 'Klassiek hanteert men nog altijd het scheidingsmodel: je hebt de landbouw en de rest. Ik wil graag bruggen bouwen tussen beide. Het is niet een of-of-verhaal, maar een én-én-verhaal.' Maar bij natuurbeheerders en landbouwers groeit volgens Sannen de wil om een win-winrelatie te ontwikkelen. Beiden hebben nog wel een eind te gaan in het zakelijk samenwerken met elkaar. 'De eerste denkt nog te veel dat er niets bij kan in de natuur, de tweede dat er niets bij kan in de landbouw.'

Het Bolhuismodel

Kurt Sannen (42), die een diploma landbouwingenieur op zak heeft, bewijst in levenden lijve dat landbouw en natuur geen tegenstrijdigheid hoeven te zijn en dat het samengaan ook economisch rendabel is. In samenwerking met de natuurorganisatie Natuurpunt en het Agentschap voor Natuur en Bos beheert hij met zijn lokale Kempische zoogrunderen en zijn Ardense voskopschappen meer dan tachtig hectare natuurreervaat.

Het rundvlees van de kalveren en het lamsvlees uit de schapenhouderij vermarkt de veehouder in samenwerking

Het Kempisch ras heeft een rood tot donkerrood haarkleed met witte vlekken

Kurt Sannen: 'De rol van natuurbeheerder en landbouwer conflicteren niet in mij'

Groen en nuchter boerenverstand

Natuurboerderij Het Bolhuis is een voorbeeld van het succesvol samengaan van landbouw en natuurbeheer met behoud van biodiversiteit in het vee. Via ecotoerisme komen de vakantiegangers in contact met het landbouwleven en de natuur.

tekst **Guy Nantier**

met een slager onder een gecertificeerd biolabel. 'Ik ben een overtuigd adept van het duurzaamheidsdenken "people, planet en profit". Met het natuurgras en het beheershooi produceer ik vlees met een heel lage "carbon footprint", of ecologi-

sche voetafdruk, en genereer ik een vast inkomen.'

'Maar vergis u niet,' vervolgt Sannen, 'ik word niet slapend rijk door mijn dieren in de natuurreervaten te laten lopen. Met mijn kleine bedrijf ben ik er dankzij

een eenvoudige, maar innovatieve aanpak in geslaagd om momenteel een half-tijds inkomen te realiseren.' De veehouder geeft aan dat het arbeidsinkomen per zoogkoe momenteel nul is. Het bedrijfsinkomen, dus inclusief het inkomen uit de tak ecotoerisme plus bio- en MTR-premies, ligt op 400 euro per zoogkoe. De Kempische koeien zetten het laagwaardige voer uit de natuurreervaten om in hoogwaardig krachtvoer voor hun kalveren: melk. Zelfs onder schrale omstandigheden, zonder bijvoeders, slaagt dit ras erin om meer dan voldoende melk te produceren om de kalveren fors te laten groeien. De dubbeldoel eigenschappen van het Kempische ras worden hierdoor optimaal benut.

Over zijn Bolhuismodel – het succesvol samengaan van landbouw én natuur – wil Sannen nog het volgende kwijt. 'Het is een zoektocht van meer dan tien jaar geweest om beide componenten economisch rendabel te laten samengaan. Door de dubbele achtergrond – van landbouwer en natuurbeheerder – die in mij persoonlijk niet conflicteert, is het uiteindelijk een sterk, geïntegreerd verhaal geworden. De deeltijdse baan die ik nu nog heb, ruil ik deze zomer trouwens in

om voltijs aan de slag te gaan als boer en leveraar van groene diensten.'

Kempisch roodbont

Natuurboerderij Bolhuis ziet landbouw niet als een bedreiging, maar als een kans voor de natuur én voor de biodiversiteit. Het Kempisch-roodbontvee en het Ardense voskopschaap op het bedrijf zijn twee bijna verdwenen rassen. 'Het Kempisch-roodbont heeft door zijn geschiedenis veel raakvlakken met het Nederlandse mrij-ras en de Duitse roodbonten', zegt Kurt Sannen over de geschiedenis van het ras. 'Aan het einde van de negentiende eeuw werd het Nederlandse mrij-vee ingezet om het lokale Kempische vee, toen een slecht ontwikkeld landras uit de Vlaamse Kempen, te verbeteren. De roodbonte koeien vond men ook nog terug in het Duitsspreken-landsdeel; daar werden vooral Duitse roodbonte runderen gebruikt om de populatie te verbeteren. Later werden de twee populaties samengevoegd.' Door in de vorige eeuw vanaf de jaren zeventig het ras veelvuldig in te kruisen met red holstein voor de melkproductie ging het oorspronkelijke dubbeldoeltype stilaan verloren.

De Kempische runderen hebben een rode tot donkerrode haarkleur met witte vlekken. Ze bezitten een stevige lichaamsbouw met een ruime middenhand om veel ruwvoer te verwerken en om te zetten in melk en ze zijn voldoende bespierd in de achterhand. De dieren kalven natuurlijk af en hebben een gewillig karakter.

Slechts een handvol fokkers houdt dit dubbeldoelras. Sannen is momenteel in gesprek met het Vlaamse ministerie van Landbouw en het Vlaamse studie- en documentatiecentrum (SDVR) van VRV om een stamboek voor het ras op te starten. Volgens Sannen zijn er heel wat kansen voor het Kempisch-roodbont in de moderne melkveehouderij, maar ook in de zoogkoeienhouderij. In specifieke bedrijfssituaties heeft dit ras bedrijfstechnische en economische voordelen, zowel in zuivere fokkerij als voor gebruikskruisingen. Sannen noemt de soberheid, de duurzaamheid, het goede ruwvoerverteringsvermogen en de bespiering als sterke pluspunten van het ras.

Tweesporenlandbouw

Kurt Sannen houdt de Kempische roodbonten als zoogvee. Om bloedverwantschap te vermijden heeft de veehouder bij de opstart dieren uit zes verschillende bedrijven aangekocht. Voor de aanwas werkt hij met natuurlijk dekkende stieren. De dieren kalven een eerste maal af op een leeftijd van drie jaar. De stierkalveren blijven bij de moeder lopen tot op een slachtleefijd van twaalf maanden. 'Het gewicht bedraagt dan gemiddeld zo'n 220 kilogram geslacht voor een Seurop-kwaliteit R.'

In de zomerperiode bestaat het rantsoen uit moedermelk en natuurgras. In de winterperiode krijgen de kalveren naast de moedermelk ook natuurbeheershooi, voordroogkuil van eigengewonnen grasklaver, voederbieten en gerst. De gerst in het rantsoen is er gekomen ter vervanging van het vrij dure biokrachtvoer. 'Ik wil mijn kostenstructuur zo laag mogelijk houden.'

In de toekomst zullen er maar twee vormen van landbouw zijn, aldus Sannen. 'Industriële landbouw met de kenmerken groot, intensief en kapitaalcrachtig. Aan de andere kant zal er de boerenlandbouw zijn, kleinschalig, multifunctioneel met verwevenheid naar de natuur en een lagekostenstructuur. Maar ook deze boerenlandbouw zal echte ondernemers nodig hebben, creatief en innovatief, om economisch rendabel én duurzaam te zijn. ' |

